

BẢO - QUẢN
Số 771, đường Hùng - Vương, Hồ Chí Minh
Hộp thư: 61
Điện thoại: 61
Điện telex: TIENSDAN - H
Điện báo: 10000

Sống là hoạt động,
là sinh sản; tức là
phát triển cái gì
trong mình ra cho
ngang với cái sống.

Lacordaire.

(Learn your driving & get it.) **The new Thatch**

1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2599, 2600, 2601, 2602, 2603, 2604, 2605, 2606, 2607, 2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613, 2614, 2615, 2616, 2617, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2623, 2624, 2625, 2626, 2627, 2628, 2629, 2630, 2631, 2632, 2633, 2634, 2635, 2636, 2637, 2638, 2639, 2640, 2641, 2642, 2643, 2644, 2645, 2646, 2647, 2648, 2649, 2650, 2651, 2652, 2653, 2654, 2655, 2656, 2657, 2658, 2659, 2660, 2661, 2662, 2663, 2664, 2665, 2666, 2667, 2668, 2669, 2670, 2671, 2672, 2673, 2674, 2675, 2676, 2677, 2678, 2679, 26

1000

ANNAM LỊCH SỬ

HÃY NÊN HÚT THUỐC LÁ

JOB

MỘT IT DẬT SỬ CỦA ÔNG
NGUYỄN - LỘ - TRẠCH

(Tiếp theo)

Ông Trạch không làm cử nghiệp mà bôn kim khuyh phục là vì thế! Chính bài «Thiên hạ đại lịch luận» của ông, ông Nguyễn-thượng-Hiền có một bài dài bảy, tám trăm chữ và có một câu:

Ngã thường huê mỹ tửu, đáng cao sơn, từ cổ mang nhiên, hồi thủ đóng minh khan nhậi xuất. Quân kim băng thanh giang, kiết mao ốc, sđ bát tủy hạ, nhữt thân lương lộ bạn hoa miến.

Dịch: Ta thường mang rượu tốt lên núi cao, bốn phía mênh mông, một góc vừng đông trời là mặt. Người nay dựa bờ sông kết nhà lá, và chung say quít, đầy mình sương lạnh ngả chạng hoa.

Đọc câu đối trên cũng thấy được cái vẻ thanh cao. Lại một chuyện thú nữa: Ông có một người bạn học đồng làng, học giỏi có tiếng, lúc học thân nhau, sau ông kia đậu Hoàng giáp (khoa sĩ vị) xem bộ đặc ý, ông Trạch có ý khinh, lạng câu đối, kỳ giả quen xưa về trên, chỉ nhớ về dưới:

Pha qui cạnh tương bức hỷ, khán thủ độ kỳ mã khán hoa anh phong lực lạc, quán sang kẻo khuyh nhữt trung nhữt. (富貴度相福矣, 君此度騎馬看花英雄落, 又君應不負眼中人) nghĩa là: giàu sang kẻo khuyh người thiếp! xem lúc này coi ngựa bề hoa, anh phong lì có, người chắc không thua người trong cơn mất lá.

Ông không làm cử nghiệp mà có khi viết một vài bài để ngụy ý cũng hùng kiến, kỳ giả có thể thấy bài phú «Trường-lương-chô» (張良祠) và bài «Nghiêm-Lăng-diễn-dải» (嚴陵釣臺) có giọng trào và Đường, lại có 8 bài «bộ» (八首) kỳ giả có nhớ vài câu:

«Cần lao nằm tại đư-thương-ngọc, oán hiên thiên niên cạnh thực dư...»
Thập vạn hoàng ma chí thủ liễu, quán khan thu thỏm mên thành phi... (勤勞卧遊商玉, 文獻千年見食, 萬萬黃麻志手了, 君看秋草滿堤肥) Cần trên nói khó nhọc mà nay không được, cần dưới nói dễ mà nay ăn thịt le le. Ông có thích nghĩa rằng Nam kỳ trước có danh cá sấu mà nay không có nữa; sách Sơn hải kinh nói xê mọi nọ kẻ biển, ăn thịt le le thay cơm, ý nói Nam kỳ bị mất, mình tự xưng văn hiến nay trở ra mọi; còn câu sau là nói nước mình bỏ rơi bị, mười vạn quán mai gươm bầm bở, chỉ làm trư cưỡi, nay thì đầy thành chỉ thấy có mọt!

Xem hai câu thi trên đã thấy tầm lòng kiêu khái cảm phần là thế nào!

Sân sắc và cảm khái nhất là văn nghị luận của ông. Văn này ông làm nhiều, song thất lạc, xin thuật thêm một bài «Tạp-thuyết» (雜說) đầu đề là «Chuyện lo trời» (杞人憂天) đại ý nói:

Việc đời nhiều điều đáng lo mà người thường không để ý đến, nếu đến lo kia như khát mà cần uống, đói mà cần ăn thì ai cũng biết được, duy cái điều đáng lo đó có hơi kín nhiệm nên kẻ thức giả mới trông thấy mà người thường lại khinh suất. Như chuyện Khỉ-nhân lo trời sụp, loài này ai nghĩ cũng cười anh Khỉ nhân kia là lo thảm, song có bình thể thì có ngày phải suy diệt, biết đâu sau trăm ngàn ức triệu năm, trời không có một ngày sụp như Khỉ nhân đã lo kia. Tự thân anh Khỉ nhân kia may mà khỏi bị cái nạn ấy, rồi con cháu của Khỉ nhân, con cháu của con cháu Khỉ nhân, kéo dài mãi ra, có thoát khỏi cái nạn ấy không? Nay nghe Khỉ nhân lo xa như thế, ai cũng cười Khỉ nhân là ngu, song biết bao nhiêu người không làm Khỉ nhân, không lo như Khỉ nhân, sao thấy cũng khờ khờ, không thấy cái gì là khôn! / (杞之笑杞人之愚者多矣而面不為杞人者又何其甚焉耶)

Việc đời nhiều điều đáng lo mà người thường không để ý đến, nếu đến lo kia như khát mà cần uống, đói mà cần ăn thì ai cũng biết được, duy cái điều đáng lo đó có hơi kín nhiệm nên kẻ thức giả mới trông thấy mà người thường lại khinh suất. Như chuyện Khỉ-nhân lo trời sụp, loài này ai nghĩ cũng cười anh Khỉ nhân kia là lo thảm, song có bình thể thì có ngày phải suy diệt, biết đâu sau trăm ngàn ức triệu năm, trời không có một ngày sụp như Khỉ nhân đã lo kia. Tự thân anh Khỉ nhân kia may mà khỏi bị cái nạn ấy, rồi con cháu của Khỉ nhân, con cháu của con cháu Khỉ nhân, kéo dài mãi ra, có thoát khỏi cái nạn ấy không? Nay nghe Khỉ nhân lo xa như thế, ai cũng cười Khỉ nhân là ngu, song biết bao nhiêu người không làm Khỉ nhân, không lo như Khỉ nhân, sao thấy cũng khờ khờ, không thấy cái gì là khôn! / (杞之笑杞人之愚者多矣而面不為杞人者又何其甚焉耶)

Cái lòng lo đời và cái khi ngạo đời, xem bài Khỉ nhân này đủ thấy ông ta lại muốn thí nghiệm về thực dụng, bao nhiêu của tiền đem làm cuộc buôn và cuộc làm ruộng, song đương đời ấy không ai tàn thành, sau ông ta vào Nam tìm người đồng chí như Trương gia Mỗ, Nguyễn trọng Lộ (người sáng lập hội Liên thành) đến có giao du với ông, sau ông ta chết ở Bình định...

Con nhà quan ở đất Huế, học thức như ông mà thấy chung ồm lòng nhiệt thành đến chết, cái lợi chung của xã hội bỏ bặt ta không sao tránh được, người xưa nói: «Nhân tài vì không dùng mà phải tiêu diệt» (人才以不用而絕), thuật chuyện ông Nguyễn lộ Trạch, không sao ngăn được mối ngậm ngùi.

Bổ cảnh

TÂN- VIỆT-NAM THU-XA
Tổng-đoạt-lý tại Trung kỳ
QUAN-HẢI
HUE

CÓ MỘT
TÌM THUỐC
«TÙNG LÂM ĐƯỢC PHÒNG»
Nhà số 5 đường Citadelle (trước cửa Thượng-lũ) Huế là thuốc rất tốt, bảo chế rất kỹ lưỡng hơn hết.

Có chế đủ các thứ cao đơn hoàn tán.

Có đại lý cho các đại dược phòng ở trong Nam ngoài Bắc.

Có trữ bán các thứ thuốc thần-liệu gia-truyền của các vị danh y.

Có trữ bán trăm hương, kỳ nam, bạch - đậu - khấu, quế, thanh, cao-ban-long sâm cao lý và Huê kỳ.

Có lương y trong tiệm có mạch cho loan.

Trung - kỳ nhân - dân đại-biểu viện

Kỷ hội đồng thường niên năm 1931
BIÊN BẢN
Ngày 9 Octobre 1931
(Tiếp theo)
Buổi chiều

Ông Hội-Lý. - Việc đó sẽ tùy Hội đồng sửa luật xét.

Ông Đậu-vân-Bình. - Xin việc tra xét cho bớt hoang dã ở Hà-tĩnh có xảy ra nhiều việc lạm quyền phi pháp.

Ông Hội-Lý. - Tôi chưa nghe thấy có điều gì quá lắm.

Ông Phạm-vân-Quảng. - Hiện có thể thực.

Ông Viện-trưởng. - Tôi đã có viết thư kháng nghị về các việc phi pháp đó, đã có theo luật Gia-long thì những việc pháp ngoại dụng hình đó cũng nghiêm cấm.

Ngày 10 Octobre 1931
Buổi sáng

Ông Viện-trưởng tuyên bố khai hội và trình viên về việc quan Tổng-trưởng thuộc địa Reynaud nước Pháp sắp qua Huế vào đầu tháng Novembre và xin viện cử một đoàn đại-biểu để đến ngày ấy đi chào mừng quan Tổng-trưởng.

Cả viện thuận cử bốn ông sau này làm Đại biểu cho viện đi chào mừng quan Thuộc-địa Tổng-trưởng:

Ông Viện-trưởng Nguyễn-Trác,
Ông Nguyễn-đức-Lý,
Ông Phạm-vân-Quảng,
Ông Nguyễn-thành-Hưng.

Ông Viện-trưởng. - Nay viện đã cử đoàn đại-biểu đi chào mừng quan Tổng-trưởng Thuộc-địa, thì xin viện bàn định các đề mục thỉnh cầu, giao ban đại-biểu dự thảo, để đến ngày ấy đi trình. Theo ý tôi thì viện nên thỉnh cầu các vấn đề cải cách chánh trị xã hội và kinh tế là thiết thực hơn cả.

Toàn viện đều biểu đồng tình và ủy giao cho ban đại biểu theo ba đại đề mục ấy mà bàn thảo cho được chu tất xác đáng.

Ông Nguyễn-thành-Hưng. - Xin viện cử một ủy ban đi vào Sài Gòn chức mừng quan Thượng-thư Thuộc-địa, và yêu cầu quan Thượng-thư chức nên hoàn việc làm đường xe lửa Tourane Nha-trang, và Tân-Ấp Thakhet công việc dẫn thủy nhập điền để trừ định lý tiền công-thải mà thiếu-hành các việc trên ấy.

Ông Phạm-vân-Quảng. - Tôi xin biểu đồng tình.

Ông Viện-trưởng. - Nhờ ông phó thư ký thảo báo điện văn.

Ông Phạm-vân-Quảng. - Tôi xin đọc bức điện văn gửi cho quan Thượng-thư Thuộc-địa: «Thay mặt dân Trưng-kỳ, dân viện xin gửi lời kính chào và chúc mừng quan Thuộc-địa Tổng-trưởng cùng với toàn thể gia đình và xã hội Tourane Nha-trang, Tân-Ấp Thakhet cùng các việc dẫn thủy nhập điền để trừ định lý tiền công-thải mà thiếu-hành các việc trên ấy.

Ông Viện-trưởng. - Tôi xin trình viện rằng nếu các ông Đại-biểu các lĩnh có việc gì lợi hại đến dân nói với quan không được, làm mất cái thể thống của Đại-biểu, tôi xin trình từ sức của viện Tri-phủ.

Ông Phạm-vân-Quảng. - Ông tri phủ không có phép sức cho Đại-biểu Ung-vân-Mân, nếu sức cho họ dân Ung-vân-Mân là người thuộc hạt thì được.

Ông Viện-trưởng. - Việc này thường xảy ra tôi đã nhiều lần kháng nghị còn việc ông Ung-vân-Mân tôi sẽ trình quan Khâm-ứ.

Ông Phạm-vân-Quảng. - Có các việc giáo sư các trường sư học viết thư cho viện thì bày tình cảnh học, lương bổng ít ỏi, nhờ Viện trình bày với quan trên cho.

Tôi xin đọc bức thư cho Viện nghe

(Xem qua trang 3 cột 3)

VIỆC TRONG NƯỚC

HUE

Tiền thu của Hội Đẩu-xảo Mỹ-nghe Phư-nữ
Tiền bán giấy vào cửa và tiền cho từ ngày 21 decembre 1931 đến 2 Janvier 1932 cả thấy 1857\$53

Tiền các nhà bán hàng cho:

Đức Tiên-Cung 100\$00
Mme Hà-thị-Tuyệt Hanoi,

nửa giang hàng 10.00
Mlle Nguyễn-t-Khiêm-Tôn

Thanh-hóa, nửa giang hàng 10.00
Mlle Mộng-Hoa Huế,

trọn một giang hàng 6.00
Mme Lê-thanh-Cánh Huế,

trọn một giang hàng 20.00
Hiệu Sanh-Tài Huế

nửa giang hàng 3.00
Mlle Hồng-Vân Bắc-kỳ,

phần tư giang hàng 2.00
Lê-vân-Thận Hà-dông,

nửa giang hàng 15.00
Đào-tế-Ất Hà-dông,

nửa giang hàng 15.00
Đỗ-vân-Thâm Hà-dông,

nửa giang hàng 15.00
Thăng-Long Hanoi,

nửa giang hàng 15.00
Nguyễn-vân-Câu Hà-dông,

nửa giang hàng 15.00
Nguyễn-vân-Bình Hà-dông,

nửa giang hàng 5.00
Nguyễn-dinh-Quốc Hà-dông,

nửa giang hàng 2.50
Phạm-vân-Tiêm Hà-dông,

nửa giang hàng 2.50
Nguyễn-trọng-Đông Hà-dông,

nửa giang hàng 15.00
Vinh-Thành Huế,

nửa giang hàng 15.00
Thái-Long Huế,

nửa giang hàng 15.00
Viễn-Đệ Đồng-hới,

trọn một giang hàng 50.00
Mmes Triệu-vân-Yên, Võ-duy-

Thạch, trọn một giang hàng 40.00
Tổng cộng: 222\$53

Ban trị sự Hội Đẩu-xảo Mỹ-nghe Phư-nữ - Huế

NGHE-AN

Bất tha lời thói!

Hôm 1er Janvier ở chợ Sáo, thuộc tổng Lâm - tỉnh, huyện Nam đân, có một cậu ra giảng học trò đi xe đạp qua đôn bang - tá ở

đấy, bị mấy bác lính ngăn lại, cậu ta bầm xin một lúc khá lâu, mà cũng chẳng được kết quả gì.

Rất cực mấy bác mở lời nhân dừ mà nói rằng: «Thôi, cậu chắt cũng chẳng có năm bảy mươi đồng gì đâu, vậy gần chợ, cậu kiếm một ít cau

ruyển đến tạt ơn rồi lấy xe mà đi.» Cậu liền thở tay vào tát và nói: «Tôi chỉ còn được 0\$10, xin mấy ông

cầm mua thuốc». Mấy bác lính biết không ăn thua, nên lấy xe đưa vào đôn, cậu kia thất vọng mới trở về, đi được vài ba chục thước, các bác

kính trở lại mà trả xe. Nhưng cậu cũng không dám đi luôn, vì sợ lúc trở về lại lời thói, đành phải quay xe về Vinh!

Lính tráng ở nhà quê thường hay quấy quấy!

Tr. N.

Không rõ tội gì?

Lư-đức-Nga, người làng Song-lộc, huyện Nghi-lộc, nguyên làm nghề

chợ thuốc xe đạp và may ở nhà quê, không rõ có vì ai cáo tố thế nào, ngày 17 tháng 7 Annam, quan trên

bắt giam. Trải đã mấy tháng nay mà không thấy xét hỏi gì cả. Bà mẹ anh ta có làm đơn kêu mà cũng

không thấy hồi đến.

Lạ thật nhà quê nơi giam người có tội, người đi vào đó, tất quan phải tra hỏi, có tội thì minh chỉ tội danh

cho người ấy biết, bằng không tội thì tha người ta về làm ăn, có lẽ nào cứ giam rọ mà không biết là cái tội gì, có oan khuất không?

Rõ việc

QUẢNG-BÌNH

Dịch trâu bò

Trong số báo 450 ra ngày 2 Janvier 1932, nói ở làng Kim-nai, phủ

Quần - Ninh có dịch trâu bò, nay được tin rằng quan chủ sở Trá-y có đến tại làng ấy hỏi Lý-trưởng

QUẢNG NAM

Ái còn dám đi chợ!

Ngày mồng 2-1-32, tên Minh và tên Quốc, lính tập ở đồn Trà - my

phải về canh gác ở Huyện Tiên Phước, ra ngoài chợ Tiên Bình gặp

một người con gái ở làng Phô - my tên là Văn - Hô, gặp báo bảo thế

nào, chỉ nọ không nghe, thế là đồ thủ đoạn ra, nào bặt tai, đã đi... Có tên Thông lại can,

thì hai tên lính cũng tặng cho mấy đá nữa. Người con gái bị đánh

nằm vạ một ngày một đêm ở giữa đường cái, trong chợ đêm huyện nào

lên. Sau quan huyện phải thấy câu Thê và một người Sĩ ra lấy cung

tiêu, thì rõ là hai tên lính khuyh rồi và đánh người ta như vậy.

Chuyện này chưa rõ quan huyện bầm báo thế nào, mong quan trên

trừ cái tội ấy, vì dân nhà quê sợ lính lắm.

Người rõ chuyện

Lại cái mới hàng dất

Thường thường trong thôn quê khuyh chánh phó tổng thì người ta

hay tranh nhau, nào vận động cách này cách nọ cho được bằng số bảo

cử, không khác gì tranh cử hội đồng và nghị viên vậy. Chánh tổng

Tiên giang, huyện Tiên Phước, mới tạ thế, nghe đâu nhiều ông

lý rục rịch tranh cử. Thế là thành một mới hàng dất. Mong

trong tổng sẽ chọn người xứng đáng cho nhân dân khỏi kêu vang

nư trước, chừa rục và 5, 3 đồng bạc, chắt cũng sẽ không giá gì!

Dân trong tổng

BÌNH-DỊNH

Ăn bớt dân nghèo

Vừa rồi kỳ giả có việc đi Phú-Phong, thấy một bà già quều áo rách

rưới vừa đi vừa khóc, hỏi thời bà ta nói rằng bà có con đi lính bên

gáy, từ lúc mẹ con xa cách, bà ở nhà vì nghèo khổ nên phải vay

mượn bà con ít nhiều cho qua ngày nhọc, chờ lúc con có gói tiền về

sẽ trả. Mới đây con bà có gói cho bà một món tiền, bà nhờ Lý Thuât

làng Phú-Phong nhận thiếp để bà lãnh mandat. Khi lãnh được bạc, Lý Thuât chặn lấy gần nửa.

Nhì mục

PHAN-RANG

Cái mạng chết trôi mắt xác

Mới rồi, kỳ giả đi Phan - Rang, gặp người dân bà tay dắt 2 đứa

con nhỏ, vừa đi vừa than, nước mắt rưng rưng, như có điều oan ức, hỏi thì chỉ ta trả lời: «Nguyễn

vợ chồng tôi nghèo, làm vườn cho thầy cũ Đặng-hữ-Dương ở làng

Lạc-Nghiệp (Cà-nà). Ngày 29 tháng 10 Annam, cửa Dương có sai chổng

tôi và người ở tên là Bải đi lừa bò

lại qua sông, (sông Cà-nà) lội đến nửa sông gặp nước rong lên to,

chồng tôi không biết lội, phải bị chết đuối. Tên Bải về nói lại với cửa

Dương, cửa Dương đốt đề. đi tìm không thấy gì, song tôi mang 1

báo 11 Annam, cửa Dương và mấy người ở thuê đốt đến ra bờ sông

tìm lại, thì gặp cái thầy ma của

chồng tôi chết nằm mé nước, cửa Dương bắt thăng ở năm cô thầy kéo ra ngoài nước săn cho biệt xác. Xong rồi về giả kể sai người qua nhà tôi kêu chổng tôi bảo rằng «2 ngày này sao không thấy qua làm». Tôi nghe hỏi, ngạc nhiên bên hỏi người đi kêu thì người ấy nói lại

đến kêu cho tôi rõ, tôi liền qua nhà cửa Dương khóc van, cửa Dương bảo kéo ra và chửi mắng.

tôi phải trốn đi kêu quan. Hiện nay quan đã bắt cửa Dương đem tại lao Phan-Rang. Còn thầy ma chổng tôi

thời chết biệt xác, không biết thăm qua.

Kỳ kiá trông thấy cũng động tình, xót thương cho anh em lao động.

Việc kỳ quan trên nghĩ có thương đến tên chết oan kia không?

Có tránh được không?

Ở khoảng đường làng Phước-dồng (làng Hới) và làng Vạn-phước, có một khoảnh ruộng chừng 50 thước

của người Tây muốn để gieo lúa, gần đây định xây hồ làm máy bơm

để lấy nước. Mấy người cu-ly và các người ở đó nói rằng: năm mười

bữa nữa đến mùa gặt, mà trâu bò đi qua đường này sẽ bị phạt nặng..

Khoảng ấy là chỗ đầu đường trâu bò qua lại, và o.ang quanh vùng

ấy lúa chín rất nhiều, thật là một điều rất khó tránh cho nhà nông ở

vùng ấy.

Dân đây

Cải-Lương Saigon

Tối 14 janvier này, gánh cải lương HỒNG - NHỰT SAIGON

sẽ diễn tại trường ĐỒNG - XUAN - LAM (Huế). Đoàn kép diễn là tay thiện nghệ, đã diễn khắp cả Nam-kỳ, đều được công

chàng hoan nghinh, mới ra Huế lần thứ nhất. Xin mời chư-tôn đến xem cách diễn

tuồng tấu, tuồng rất độc biệt.

Hồng-Nhựt

DẤU KHUYNH-DIỆP

nếu tại Phước-Mỹ (Quảng - Bình)

chứa tại Đồng-Hới

phát-hành tại Huế

Thơ từ tiền bạc, để gởi cho:

M. Viên-Đệ

Hiệu dấu Khuyh-Diệp-Huế

GIẤY thép tất:

VIENDE HUE

GIẤY nói: 87

CHỈ CÒN CÓ MẤY NGÀY NỮA

Chỉ còn có mấy ngày nữa để đến tết Nguyên-đán dương lịch, vậy xin các ngài mau mau tại NHÀ ĐỒ CHÁNH-HƯNG mua các đồ hàng bằng vàng bạc, hoặc đồ bằng bạc để biếu thì rất là quý và tiện. Các thứ hàng ấy như vàng vừng và các hợp phẩm cấp bằng vàng đó các ngài có và các ngài mau mau mua.

Công là iếp, các ngài mau mau tại v. v. bằng bạc để biếu các ngài mau mau tại NHÀ ĐỒ CHÁNH-HƯNG mua các đồ hàng bằng vàng bạc, hoặc đồ bằng bạc để biếu thì rất là quý và tiện. Các thứ hàng ấy như vàng vừng và các hợp phẩm cấp bằng vàng đó các ngài có và các ngài mau mau mua.

Công là iếp, các ngài mau mau tại v. v. bằng bạc để biếu các ngài mau mau tại NHÀ ĐỒ CHÁNH-HƯNG mua các đồ hàng bằng vàng bạc, hoặc đồ bằng bạc để biếu thì rất là quý và tiện. Các thứ hàng ấy như vàng vừng và các hợp phẩm cấp bằng vàng đó các ngài có và các ngài mau mau mua.

ÔNG GIÀ BÀ LÃO NHỨC XƯƠNG,

MỎI LUNG...

BỔ-HUYẾT KHU-PHONG

TRỊ ĐƯỢC VÀ CHỐNG LÂM

THAM-THIÊN-ĐƯƠNG

